

Рекомендації батькам

I. Як допомогти дитині успішно адаптуватися у дитячому садку

Шановні батьки! Ви повинні допомогти дитині адаптуватися до дитячого садка. Розпочніть цю роботу заздалегідь, щоб встигнути все зробити.

Усвідомте, що Ваше власне хвилювання передається дитині. Щоб запобігти цьому, заздалегідь познайомтеся з вихователями групи та з особливостями організації життя в групі.

Дайте позитивну перспективу: розкажіть, що в дитячому садку багато діток, іграшок, там буде цікаво і добре.

Підпорядкуйте домашній режим режиму роботи дошкільного закладу, особливо дотримуйтеся часу вкладання спати і періодів харчування.

Навчіть дитину елементарних навичок самообслуговування.

Повідомте вихователів про звички та вподобання Вашого малюка

Потурбуйтеся про нервову систему сина чи доньки – не залишайте малюка на цілий день з перших днів відвідування дитячого садка.

Тримайте тісний контакт з персоналом групи і будьте певні, що працівники зможуть прийняти Вашу дитину і по-материнськи дбатимуть про неї.

II. Діти вчать того, що бачать у своєму оточенні

1. Якщо дитина оточена критицизмом – вона вчиться звинувачувати.
2. Якщо дитина бачить ворожість – вона вчиться битися.
3. Якщо над дитиною насміхаються – вона буде нерішучою.
4. Якщо дитину постійно присоромлюють – вона вчиться відчувати себе винною.
5. Якщо дитина оточена терпеливістю – вона вчиться бути терпеливою.
6. Якщо дитину підтримують – вона вчиться впевненості.
7. Якщо дитину хвалять – вона вчиться цінувати інших.
8. Якщо з дитиною поведуться справедливо – вона вчиться справедливості.
9. Якщо дитина відчуває себе в безпеці – вона вчиться довіряти.
10. Якщо дитину схвалюють – вона вчиться поважати себе.
11. Якщо дитину приймають і поведуться з нею дружелюбно – вона вчиться знаходити любов в цілому світі.

III. П'ять основних правил,

якими варто керуватися у вихованні дошкільнят

(з досвіду батьків і педагогів)

Менше сварити - більше хвалити!

Менше карати - більше любити!

Менше вимог - більше послідовності!

Менше скарг - більше життєлюбства!

Менше погроз - більше радості!

VI. Правила покарання

Покарання не повинно шкодити здоров'ю – ані фізичному, ані психічному. Більше того, покарання має бути корисним.

Якщо є сумніви щодо покарання, не карайте. Навіть якщо Ви зрозуміли, що занадто м'які, довірливі та нерішучі. Ніякої «профілактики», ніяких покарань «про всяк випадок».

За один раз – одне покарання. Навіть якщо поганих вчинків скоєно декілька, покарання має бути тільки одне, за все одразу, а не по одному - за кожен вчинок. ***«Салат» із покарань – це «страва» не для дитячої душі. Покарання - не за рахунок любові. Щоб не сталося! Не залишайте дитину без нагороди і любові, на які вона заслуговує.***

Строк давності. Краще не карати, ніж карати із запізненням.

Покарали – пробачили. Інцидент вичерпано. Сторінку перегорнуто. Про старі гріхи ані слова. Не заважайте дитині розпочати життя спочатку.

Без приниження. Щоб там не сталося, якою б не була провина, покарання не повинно сприйматися дитиною як ваша перемога над її слабкістю, як приниження. Якщо дитина вважає, що ви справедливі, дія покарання буде зворотною.

Дитина на повинна боятися покарання, вона має боятися не Вашого гніву, а Вашої гіркоти, Вашого засмучення.

V. Коли не можна карати і сварити

якщо дитина хвора;

якщо дитина не зовсім одужала після хвороби;

якщо дитина їсть;

після сну;

перед сном;

під час гри;

під час виконання завдання;

одразу ж після фізичної або душевної травми (падіння, бійка, погана оцінка) – необхідно перечекати поки зупиниться гострий біль (але це не означає, що необхідно утішати дитину);

якщо дитина не справляється зі страхом, з лінню, з рухливістю, з роздратованістю, із будь-яким недоліком, але щиро намагається його подолати;

у всіх випадках, коли у дитини щось не виходить;

якщо внутрішні мотиви вчинків найпростіших або найстрашніших порушень вам не відомі;

якщо ви самі в поганому настрої, якщо втомилися, якщо роздратовані. В цьому стані гнів завжди не правий.

VI. Коли не потрібно хвалити

Похвала має властивість наркотику: ще й ще! І якщо було багато і стало менше, або взагалі не стало, у дитини може виникнути стан непотрібності, самотності і, можливо, страждання.

Не можна хвалити за те, що досягнуто не своєю працею (фізичною, розумовою, душевною).

Якщо дитина не заслужила, не долала труднощів – немає за що хвалити.

Похвали потребує кожна дитина, у кожної є своя норма похвали, ця норма завжди змінюється і треба її знати.

Якщо дитина ослаблена, травмована фізично або душевно, хваліть її кожен день

Увага! Дуже важливо! Похваліть дитину зранку, якомога раніше! І похвала на ніч (або просто поцілунок) теж не зашкодить...

VII. Десять «золотих правил» для батьків

Не марнуйте часу дитини. У ранньому дитинстві малюк найкраще сприймає нове, накопичує знання.

Формуйте самоповагу. Висока самооцінка додає сміливості, впевненості, вміння ризикувати. Діти повинні усвідомити, що успіх, майбутній добробут залежить від них самих.

Навчіть дитину спілкуватися. Є шість умов, за яких у дитини виробляються корисні навички: *щира любов до батьків, *приятне ставлення до оточуючих, *зовнішня привабливість (одяг, манери), *можливість спостерігати соціальне спілкування (поведінка батьків, вчителів), *висока самооцінка, *достатній запас слів, вміння підтримати розмову.

Пильнуйте, щоб дитина не стала «телиманом». Сидіння перед телевізором гальмує в дітей розвиток лівої півкулі головного мозку. А нею визначається розвиток мови. Отже, з часом у дитини можуть виникнути ускладнення під час спілкування.

Виховуйте відповідальність, порядність. Потрібно не лише пояснювати, що добре, а що – погано, а й закріплювати гарні навички, карати за негідні вчинки. За приклад має слугувати гідна поведінка батьків.

Потрібно навчити дитину шанувати сім'ю. Добрі стосунки, любов і повага в сім'ї, виховують краще за будь-які лекції.

Подбайте за гарне оточення. Оточення впливає на моральні орієнтири, поведінку дітей. Тому уважно придивіться, з ким граються ваші діти, з ким дружать, поцікавтеся репутацією сімей цих дітей.

Будьте вимогливим. Діти з високою самооцінкою, почуттям власної гідності, вміння робити щось краще за інших, виховуються, як правило, в сім'ях, де до них ставлять високі вимоги. Але не будьте тиранами.

Привчайте дитину до праці. Певною мірою ви можете запрограмувати життєвий успіх своїх дітей. Не слід надмірно оберегати своїх синів і дочок від труднощів. Нехай вони зрозуміють, що шлях до успіху вимагає певних зусиль.

Не робіть за дітей те, що вони можуть зробити самі. Нехай вони все перепробують. Нехай вчаться на власних помилках, робити щось краще за інших. Якнайбільше спілкуйтесь з дітьми.

VIII. Заповіді гуманістичного підходу до виховання дітей

Ніколи не карайте дітей. Головну увагу приділяйте не так корекції поведінки дитини, як налагодженню довірчих стосунків з нею.

Не засуджуйте або схвалюйте вчинки дитини – їх слід аналізувати і розуміти.

Ставте перед дитиною конкретні вимоги й чітко пояснюйте їй, чому в тій чи іншій ситуації слід діяти не так, а інакше.

Не критикуйте дитину за неуспішність, а тим паче не виставляйте на посміх, не докоряйте і не принижуйте. Її помилки – це насамперед ваші помилки.

У вихованні не ставайте «над дитиною», а коли й доведеться це зробити, то лише для її захисту.

Уважно слухайте дитину, заохочуйте її ділитися своїми турботами. Співчуйте їй під час розмови, ненав'язливо спрямовуйте на прийняття рішення.

Хваліть дитину від душі, вірте в неї й довіряйте їй, а головне – любіть її лише за те, що вона дитина.

Пам'ятайте: порівнювати дитину можна тільки з нею самою – сьогоднішньою і вчорашньою.

Пам'ятайте: повага передбачає відсутність насильства. Нехай дитина росте і розвивається такою, якою її створив Господь. Повага – це здатність усвідомлювати унікальну індивідуальність дитини. Любов – акт віддавання: віддати іншому свою радість, свій інтерес, свої розуміння, знання, почуття.

ІХ. Золоті правила

(В.Локсон, англійський педагог)

Якщо дитина не хоче щось робити, то не примушуйте її. Залишить завдання, повернетеся до нього тоді, коли в дитини проявиться відповідний настрій, визріє інтерес.

Завжди треба пристосовуватися до потреб та інтересів дитини.

Частіше хваліть та підбадьоруйте, навіть, якщо не виходить.

Не робіть висновки за кожним разом. Дитина може довго не проявляти помітних ознак прогресу, а потім стрімко просунутися вперед.

Не порівнюйте постійно дитину. Діти всі різні, як би це було не так, світ став би не цікавим.

Не виявляйте негативізму, якщо в дитини якась уміння виробляється не тоді, коли ви на це чекаєте. Деякі діти повільно опановують знаннями і словами.

Не прагніть переключити дитину на іншу діяльність, навіть, якщо вважаєте, що вона виконує її надто довго, дитина сама знає, коли її треба зупинитися.

Вашим супутником має бути допитливість дітей, а мірою – ставлення дитини до дорослого.

Х. Дитячі заповіді для мам, тат, бабусь та дідусів

Шановні батьки, пам'ятайте, що ви самі запросили мене у свою родину. Колись я залишу батьківську оселю, але до того часу навчить мене, будь ласка, мистецтва стати і бути людиною.

У моїх очах світ має інший вигляд, ніж у ваших. Прошу Вас, поясніть мені, що, коли, чому кожен із нас у ньому має робити.

Мої ручки ще маленькі – не очікуйте від мене досконалості, коли я стелю ліжко, малюю, пишу або кидаю м'яча.

Мої почуття ще не дозрілі – прошу будьте чутливими до моїх потреб. Не нарікайте на мене цілий день.

Щоб розвиватись, мені потрібне Ваше заохочення, а не тиск. Лагідно критикуйте і оцінюйте, але не мене, а лише мої вчинки.

Дайте мені трохи самостійності, дозвольте робити помилки, щоб на помилках можна було вчитися. Тоді я зможу самостійно приймати рішення у дорослому житті.

Прошу, не робіть усього за мене, бо я виросту переконаним у своїй спроможності виконувати завдання згідно з Вашим очікуванням.

Я вчуся у Вас усього: слів, інтонації, голосу, манери рухатись. Ваші слова, почуття і вчинки повертатимуться до Вас через мене. Так справедливо влаштувала природа зв'язок між поколіннями. Того навчить мене, будь ласка, кращого.

Пам'ятайте, що ми разом не випадково: ми маємо допомогати один одному в цьому безмежному світі.

Я хочу відчувати Вашу любов, хочу, щоб Ви частіше брали мене на руки,

пригортали, цілували. Але будьте уважні, щоб Ваша любов не

перетворилася на милиці, які заважають мені робити самостійні кроки.

Любі мої, я вас дуже, дуже люблю!!! Покажіть мені, що ви любите мене теж.

XI. Пам'ятка для добрих батьків

Не чекайте, що ваша дитина буде такою як ви. Або такою, як ви хочете. Допоможіть їй стати не такою, як ви, а собою.

Не думайте, що дитина ваша. Вона – Божа.

Не вимагайте від дитини плати за все, що ви для неї робите. Ви дали дитині життя – як саме вона може віддячити вам? Вона дасть життя іншому, той - третьому: це незворотній закон вдячності.

Не ображайте дитину, щоб в старості не їсти гіркого хліба. Бо, що посієш, те й пожнеш.

Не ставтесь до дитячих проблем зверхньо? Ноша життя дана кожному згідно з його силами, і будьте певні, що дитині її ноша не легше, ніж вам ваша. А може й важча, бо у дитини ще нема звички.

Не принижуйте дитину! Пам'ятайте: вона – особистість!

Не мучте себе, якщо не можете щось зробити для своєї дитини.

Для дитини зроблено мало, якщо не зроблено все.

Умійте любити чужу дитину. Ніколи не робіть чужій дитині те, що не хотіли, щоб інші зробили вашій.

Любіть свою дитину будь-якою: бездарною, безталанною. Спілкуючись з нею, радійте тому, що дитина – це свято, яке поки що з вами.

Сприймайте свою дитину як рівну собі людину. Частіше давайте їй розуміти, що ви на неї покладаєтесь і впевнені, що вона виконає ваші доручення.

Залучайте малюка до спільної з вами діяльності, набравшись терпіння і розуміючи, що малюк не все зробить до ладу.

З повагою ставтесь до дитини і її справ.

Виховуйте у дитини розуміння того, що її настрій, як і ваш, впливає на емоційний стан решти родини.

Знайте, «ключик» до кожної дитини – найважливіша річ у вихованні!

XII. Заповіді для мами і тата майбутнього першокласника

1. Починайте „забувати” про те, що ваша дитина маленька. Давайте їй посильну роботу вдома, визначте коло її обов'язків. Зробіть це ніжно, з довірою: „Який ти в нас уже великий, ми навіть можемо довірити тобі помити посуд”. Не робіть з дитини лише споживача, нехай вона буде рівноправним членом сім'ї зі своїми правами і обов'язками.

2. Визначте загальні інтереси дитини. Це можуть бути як пізнавальні інтереси (улюблені мультфільми, казки, ігри), так і життєві (обговорення сімейних проблем). Дозвольте дитині малювати, розфарбовувати, вирізати, наклеювати, ліпити, конструювати, це допоможе у підготовці її руки до письма і в розвитку творчих здібностей.

3. Залучайте дитину до економічних проблем родини. Поступово привчайте порівнювати ціни, орієнтуватися в сімейному бюджеті (наприклад, дайте гроші на хліб і на морозиво, коментуючи суму на той чи інший продукт). Привчайте до самообслуговування і формуйте трудові навички й любов до праці.

4. Не лайте, а тим більше – не ображайте дитину в присутності сторонніх. Поважайте почуття й думки дитини. На скарги з боку навколишніх, навіть учителя або вихователя, відповідайте: „Спасибі, ми обов’язково поговоримо на цю тему”.

5. Навчіть дитину ділитися своїми проблемами. Обговорюйте з ними конфліктні ситуації, що виникли з однолітками і дорослими, як вони вирішувалися. Щиро цікавтеся її думкою, тільки так ви зможете сформувати в неї правильну життєву позицію.

6. Постійно говоріть з дитиною. Розвиток мовлення - запорука гарного навчання. Розпитуйте її про події дня, що було цікавим, що найбільше сподобалося. При цьому слухайте уважно її відповіді, уточнюйте, ставте запитання, щоб дитина почувала, що це вам цікаво. Як можна більше читайте їй і привчайте переказувати прочитане.

7. Не залишайте без відповіді жодне запитання дитини. Тільки в такому випадку її пізнавальний інтерес ніколи не згасне.

8. Намагайтеся хоч іноді дивитися на світ очима вашої дитини. Адже бачити світ очима іншого - основа для взаєморозуміння.

9. Не скупіться на похвалу дитини (навіть авансом). Хваліть словом, усмішкою, ласкою і ніжністю. На скарги про те, що щось не виходить, запевняйте: „У тебе обов’язково вийде, спробуймо разом, або спробуй ще раз”. Формуйте високий рівень домагань. І самі вірте, що ваша дитина може все, їй потрібно лише допомогти.

10. Не будуйте ваші взаємини з дитиною на заборонах. Погодьтеся, що вони не завжди розумні. Завжди пояснюйте дитині причини ваших вимог, якщо можливо, запропонуйте альтернативу. Повага до дитини зараз – фундамент шановливого ставлення до вас тепер і в майбутньому.